

Люди з особливими потребами. Крок назустріч

Просвітницький захід з елементами тренінгу, спрямований на формування толерантного та інклюзивного суспільства, подолання стереотипів та залучення молоді до активної підтримки та волонтерства.

Підготували
фахівець Новомиргородського ІРЦ
Кушнірова Олена
практичний психолог
Златопільського ліцею
Скляренко Ольга

Уявіть, що ви прийшли в нову школу, але ніхто не хоче з вами спілкуватися, бо вважає вас «не таким». Як би ви почувалися?

Рівні можливості для кожного

**Інклюзія – це не просто
навчання всіх дітей
разом. Це про рівні
можливості, підтримку,
про те, що кожен із нас
має право бути частиною
спільноти.**

Люди з особливими потребами:

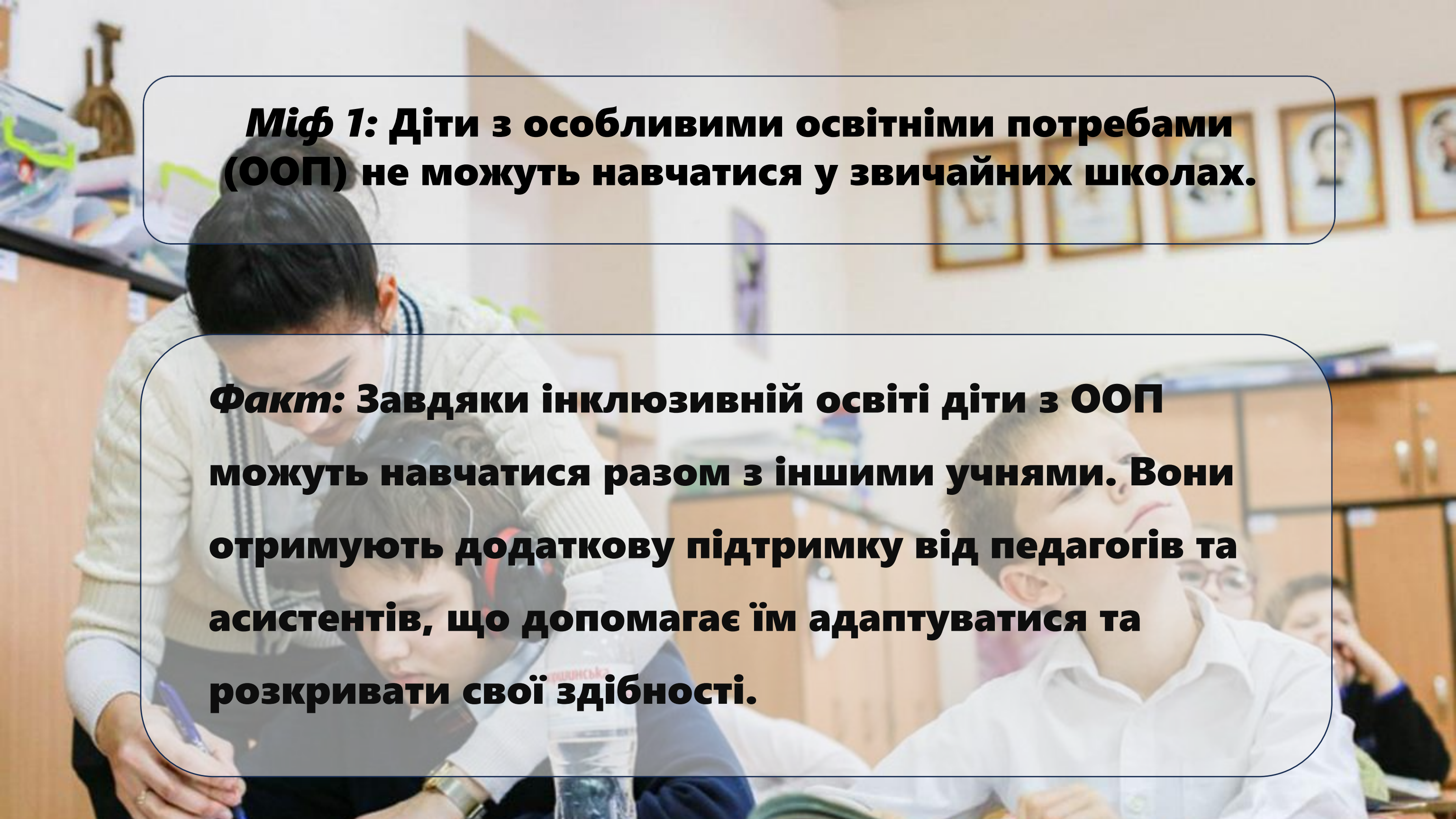
Люди з особливими потребами можуть мати різні форми інвалідності, які впливають на їхню фізичну, психічну або сенсорну функціональність.

Основні види особливих потреб включають:

- 1. Фізичні (рухові) порушення**
- 2. Сенсорні порушення**
- 3. Психічні порушення**
- 4. Розлади розвитку**
- 5. Мовленнєві, комунікативні порушення**

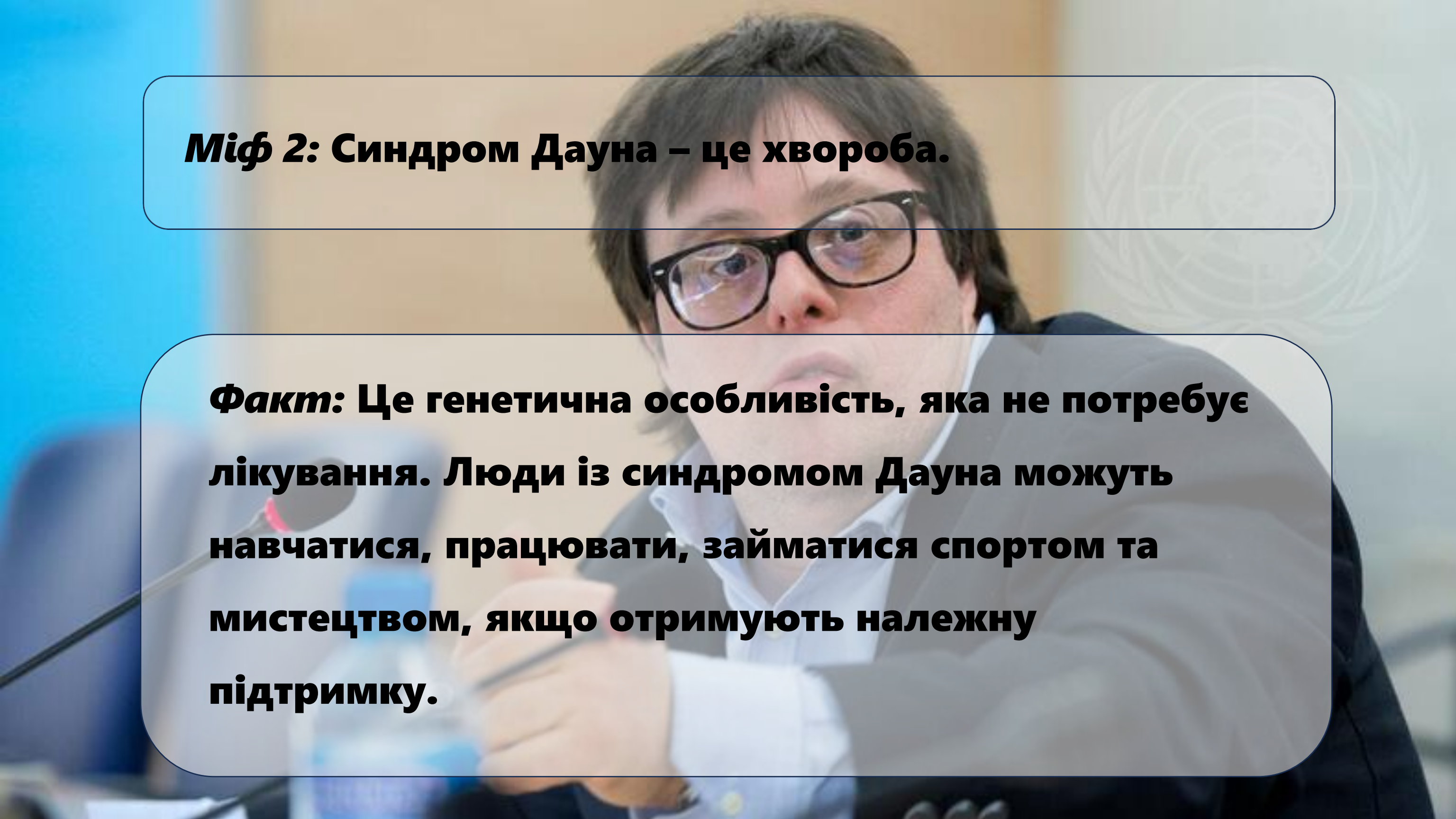
Кожна з цих груп має свої особливі потреби, які можуть бути компенсовані завдяки допоміжним технологіям, спеціальній освіті та адаптаціям у суспільстві.

A background image of a classroom. A female teacher in a light-colored sweater is leaning over a desk, assisting a male student who is wearing large headphones and looking down at his work. Another male student in a white shirt is sitting at the desk, looking up. The classroom has wooden cabinets and framed pictures on the wall.

***Міф 1:* Діти з особливими освітніми потребами (ООП) не можуть навчатися у звичайних школах.**

***Факт:* Завдяки інклюзивній освіті діти з ООП можуть навчатися разом з іншими учнями. Вони отримують додаткову підтримку від педагогів та асистентів, що допомагає їм адаптуватися та розкривати свої здібності.**

A man with Down syndrome and glasses is speaking at a microphone during a conference. The United Nations logo is visible in the background.

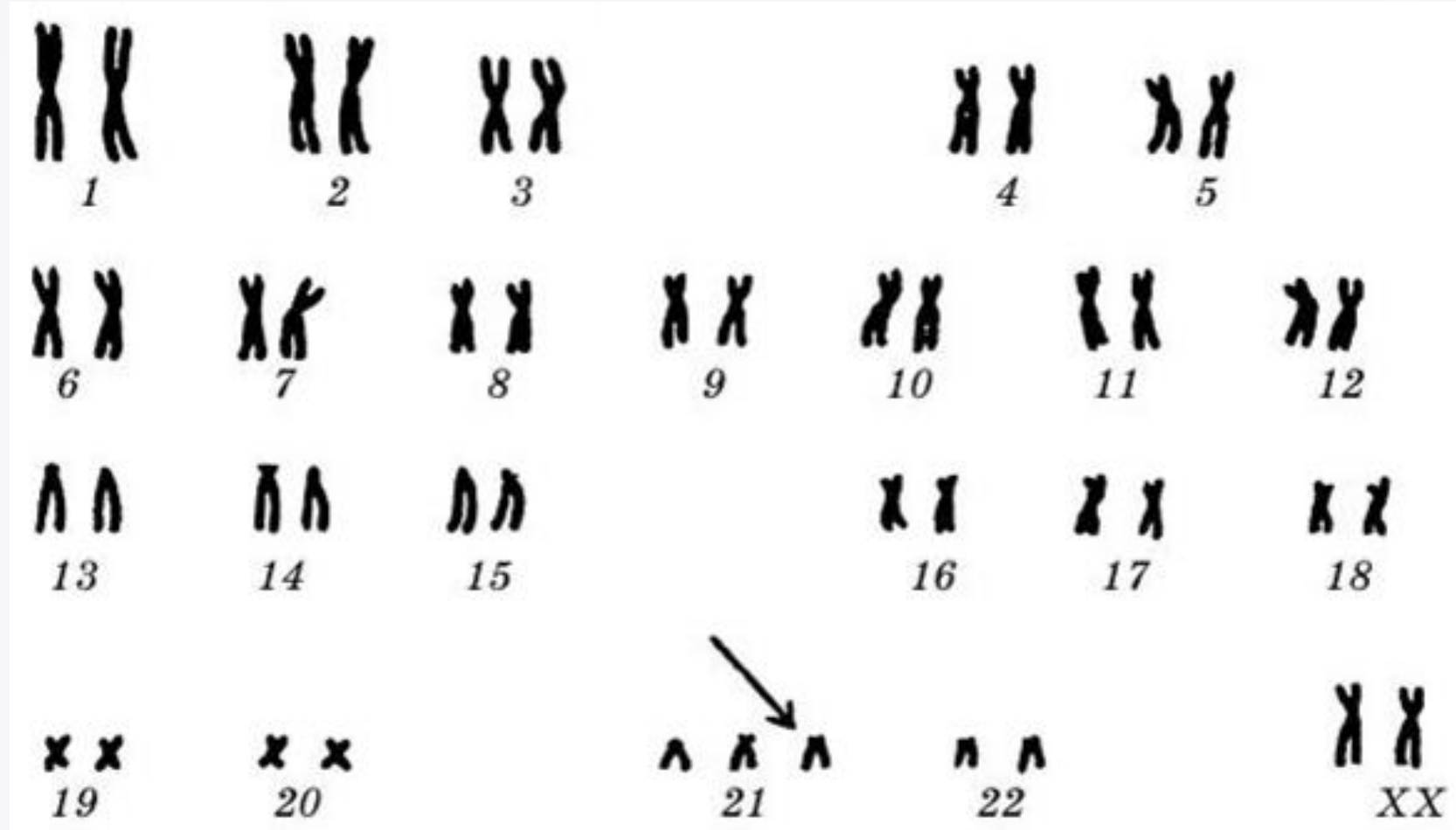
Міф 2: Синдром Дауна – це хвороба.

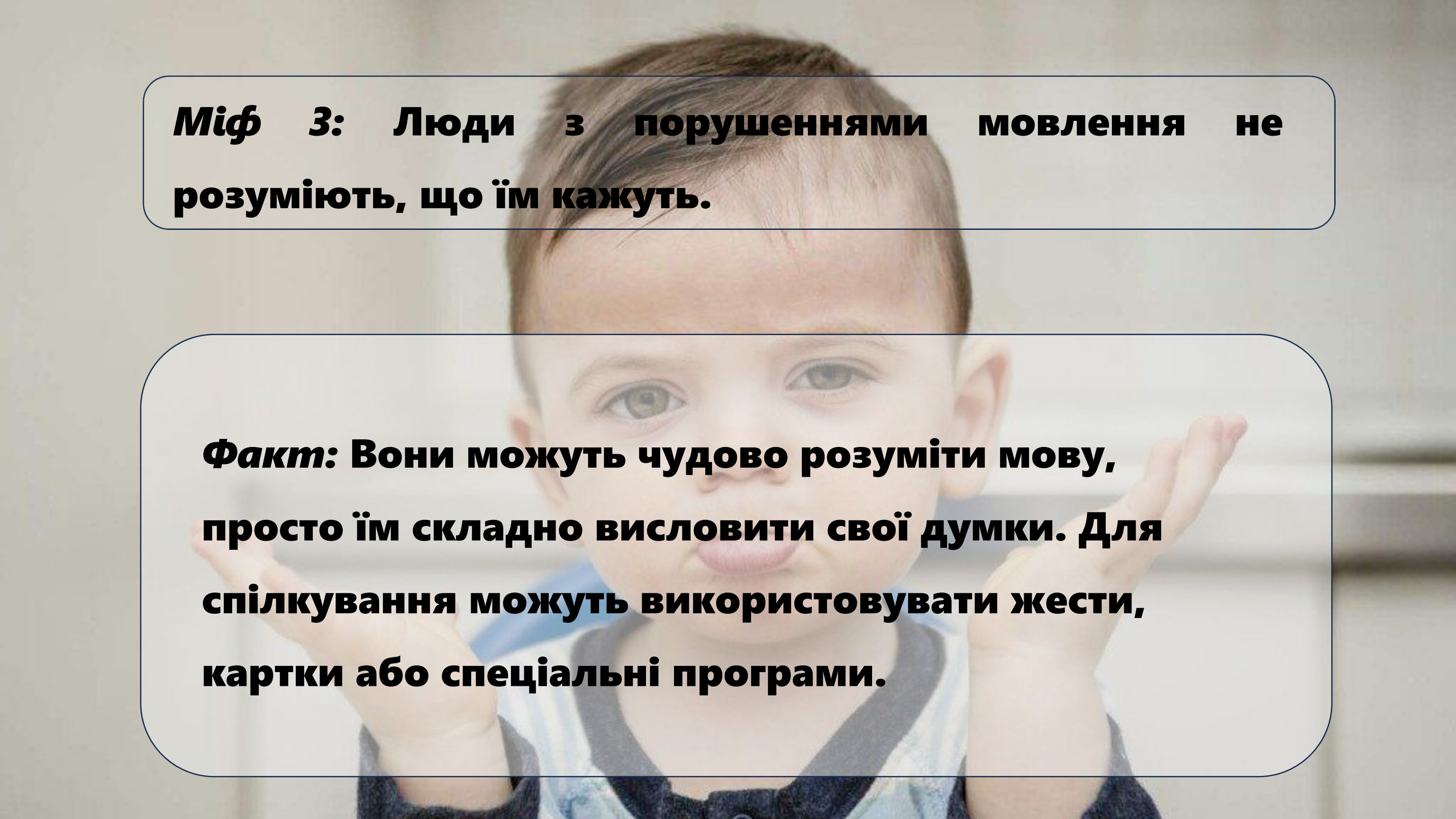
Факт: Це генетична особливість, яка не потребує лікування. Люди із синдромом Дауна можуть навчатися, працювати, займатися спортом та мистецтвом, якщо отримують належну підтримку.

Синдром Дауна (трисомія за 21 хромосомою) — генетична аномалія, яку спричинює присутність додаткової хромосоми у 21 парі.

Це не є хворобою і не лікується.

Особам з даною аномалією притаманна характерна зовнішність, підвищена можливість появи певного спектра захворювань, певна розумова відсталість, яка спричинює повільніший розумовий розвиток на фоні здорових осіб та гіршу соціальну адаптацію.

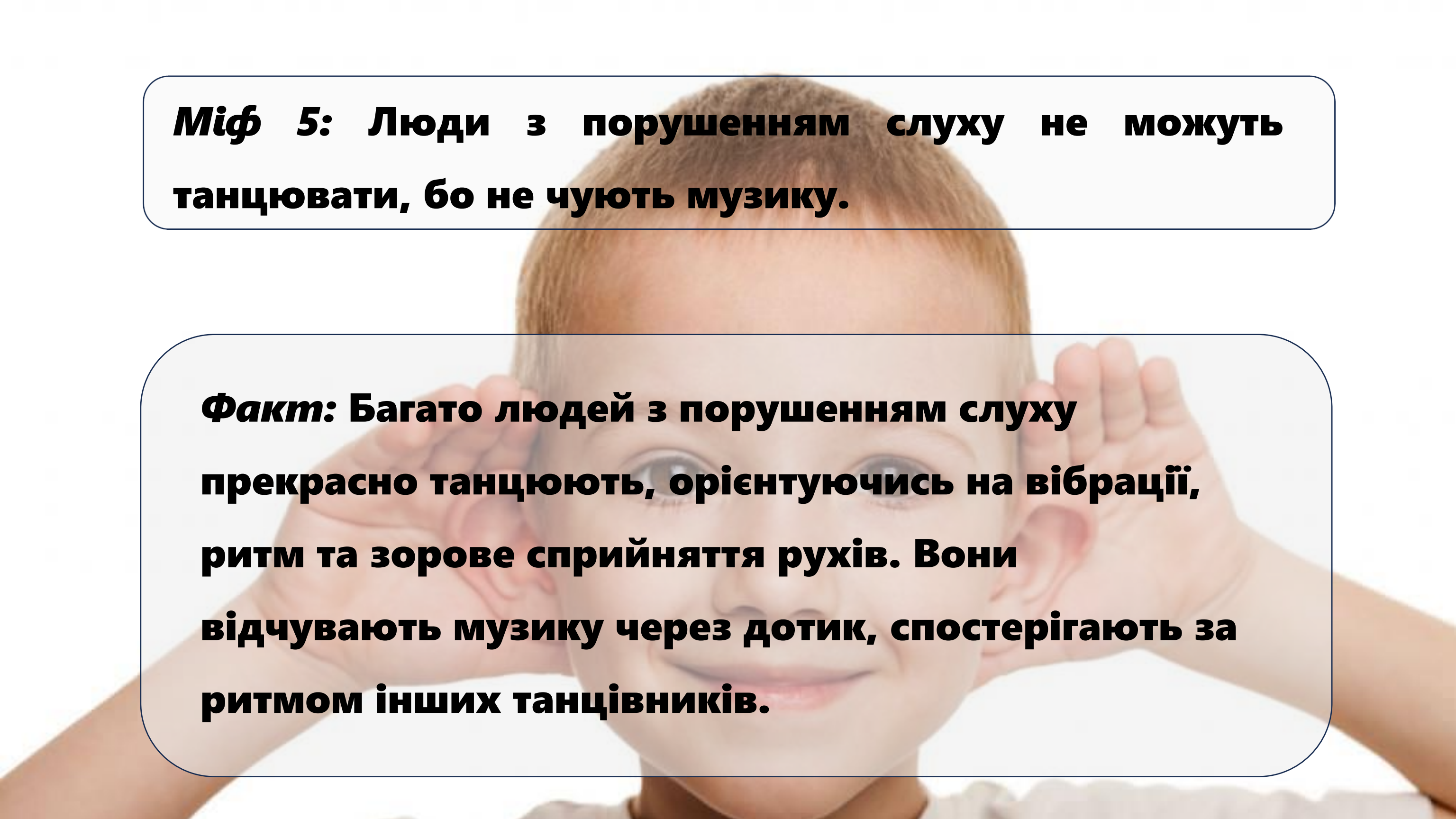

***Міф 3:* Люди з порушеннями мовлення не розуміють, що їм кажуть.**

***Факт:* Вони можуть чудово розуміти мову, просто їм складно висловити свої думки. Для спілкування можуть використовувати жести, картки або спеціальні програми.**

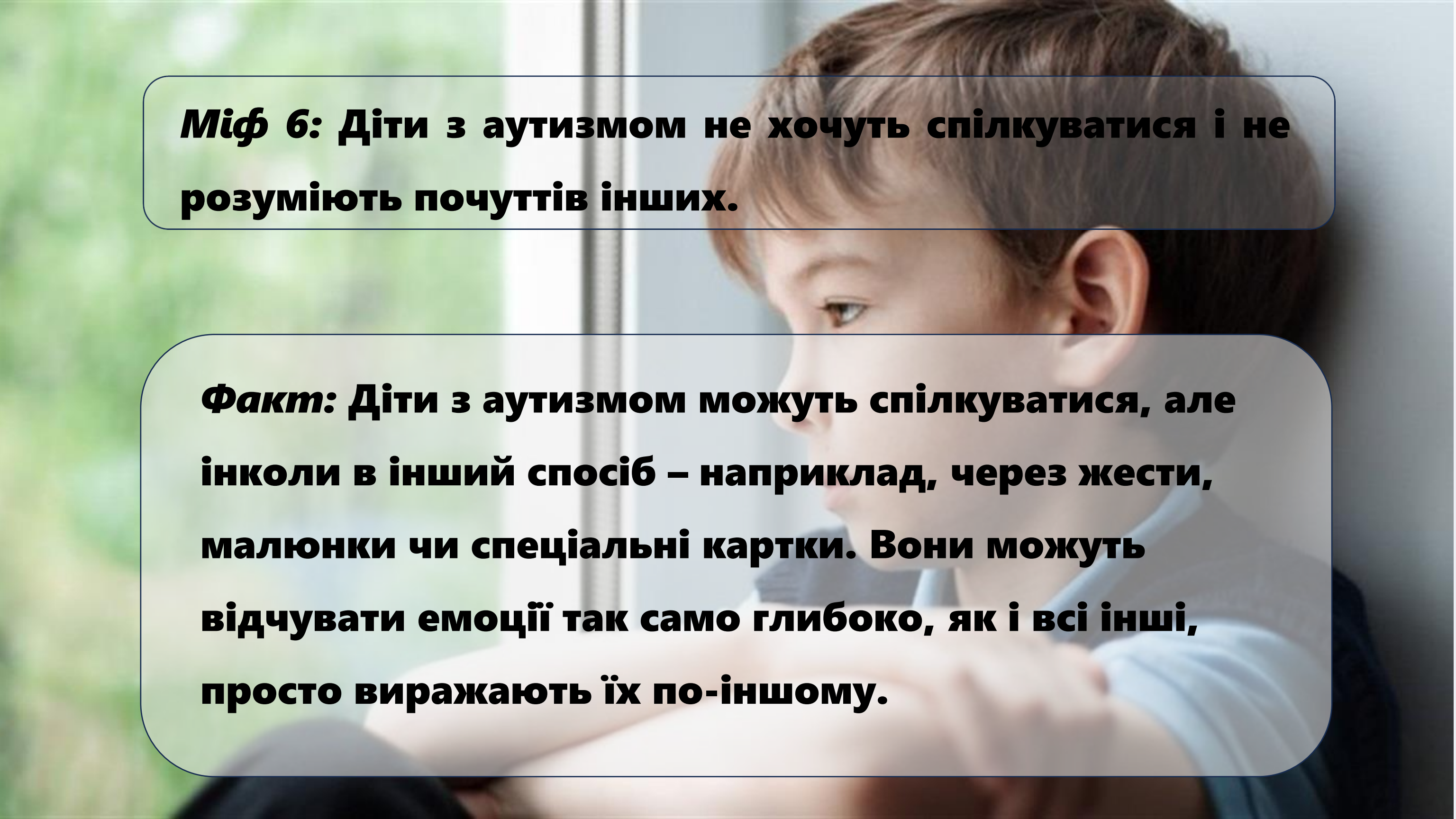
Міф 4: Якщо людина на візку, значить, у неї проблеми з інтелектом.

Факт: Люди з порушеннями опорно-рухового апарату можуть мати абсолютно збережений інтелект і навіть бути видатними науковцями, програмістами, художниками.

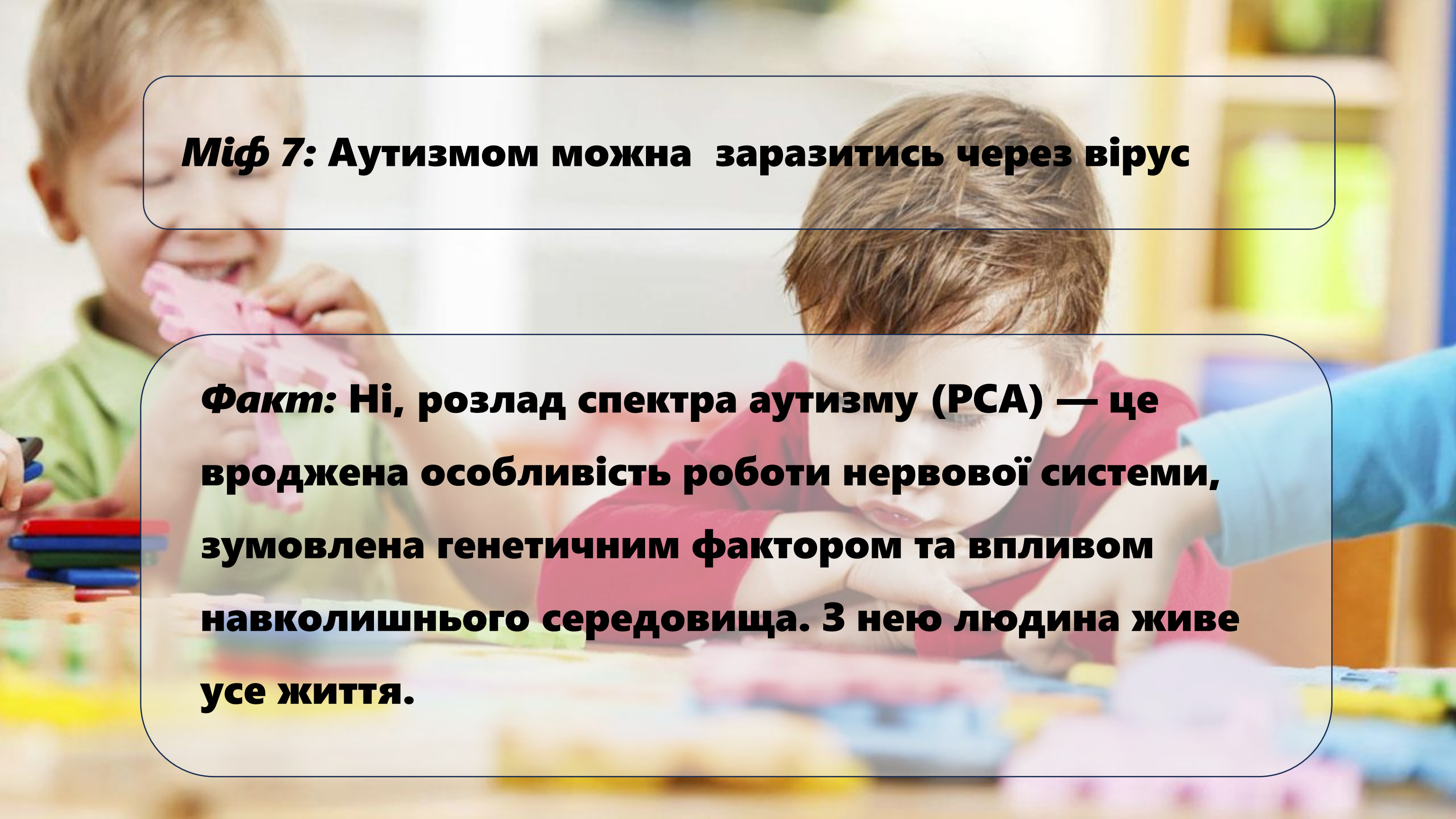
***Міф 5:* Люди з порушенням слуху не можуть танцювати, бо не чують музику.**

***Факт:* Багато людей з порушенням слуху прекрасно танцюють, орієнтуючись на вібрації, ритм та зорове сприйняття рухів. Вони відчують музику через дотик, спостерігають за ритмом інших танцівників.**

A young child with brown hair is looking out a window. The child's face is in profile, looking towards the left. The background is a blurred view of green foliage outside the window.

***Міф 6:* Діти з аутизмом не хочуть спілкуватися і не розуміють почуттів інших.**

***Факт:* Діти з аутизмом можуть спілкуватися, але інколи в інший спосіб – наприклад, через жести, малюнки чи спеціальні картки. Вони можуть відчувати емоції так само глибоко, як і всі інші, просто виражають їх по-іншому.**

A background image showing two young children in a playroom. On the left, a boy in a green shirt is smiling and holding a pink toy. On the right, a girl in a red shirt is focused on a task, possibly coloring or drawing. The room is filled with various toys and colorful objects, creating a warm and playful atmosphere.

Міф 7: Аутизмом можна заразитись через вірус

Факт: Ні, розлад спектра аутизму (РСА) — це вроджена особливість роботи нервової системи, зумовлена генетичним фактором та впливом навколишнього середовища. З нею людина живе усе життя.

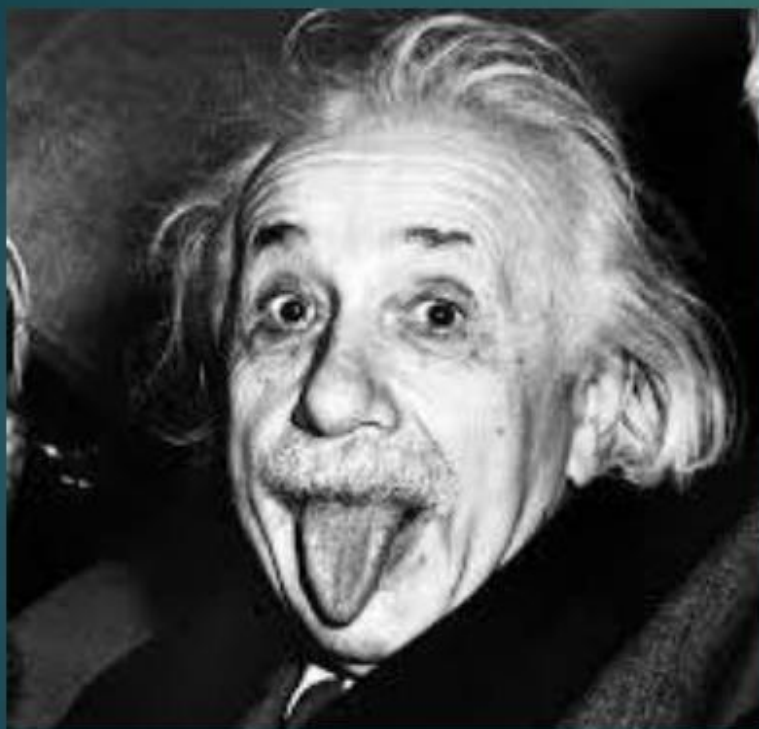

2 квітня- Всесвітній день поширення інформації про аутизм.

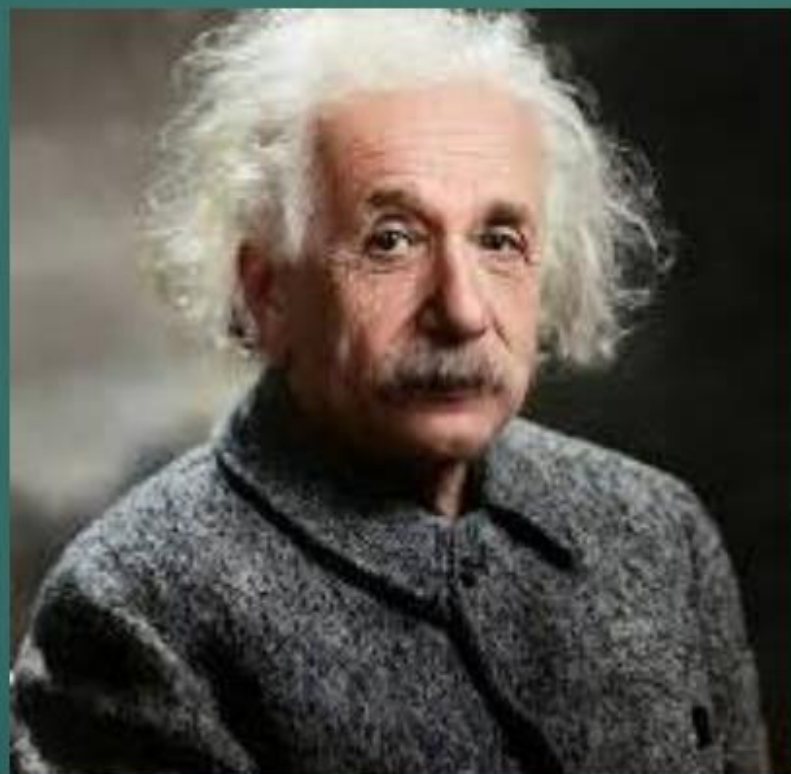
АУТИЗМ - ЦЕ ЗАХИСТ. ЦЕ ЗАМКИ З ДУЖЕ
СКЛАДНОЮ КОНСТРУКЦІЄЮ, ДО ЯКИХ ТРЕБА
ДУЖЕ СКРУПУЛЬОЗНО ПІДБИРАТИ КЛЮЧІ.

Є теорія, що **Альберт Ейнштейн** мав риси , які відповідають розладу аутистичного спектра (РАС). Хоча за його життя аутизм ще не діагностували, багато дослідників припускають, що він міг бути аутистом. Ось кілька цікавих фактів, які це підтверджують:

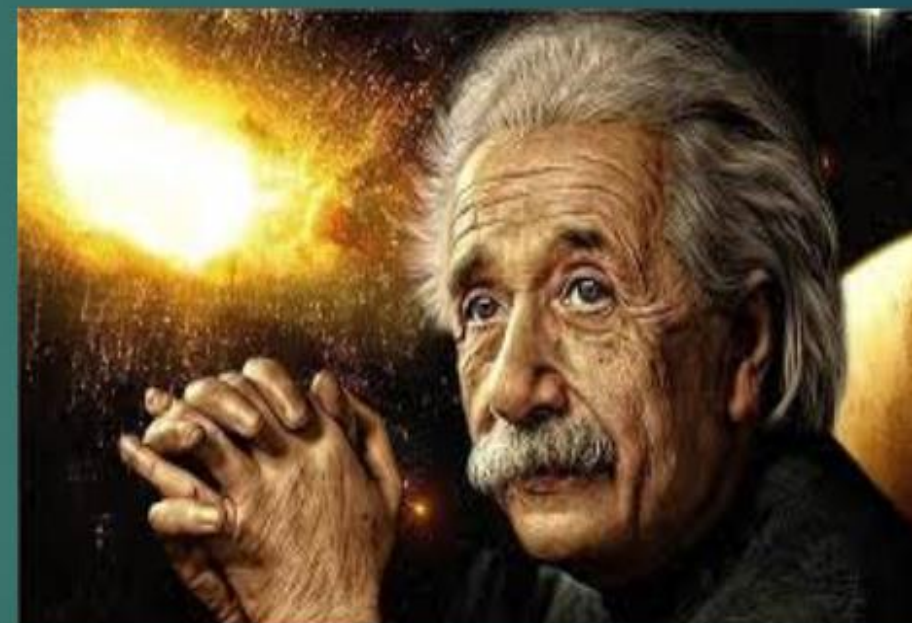
Сильне занурення у власні думки

Соціальна незграбність

Незвичайний спосіб навчання

Вінсет Ван Гог не мав офіційного діагнозу аутизму, оскільки в його часи цей стан ще не був описаний. Проте сучасні дослідники припускають, що художник міг мати риси розладу аутичного спектра (РАС) на основі його поведінки, соціальних труднощів та інтенсивної зосередженості на мистецтві. Ось кілька цікавих фактів, які можуть вказувати на це:

Гіперфокус на мистецтві.

Соціальні труднощі.

Чутливість до сенсорних подразників.

Мистецтво Ван Гога

Соняшники

Зоряна ніч

Інтер'єр кімнати

Ілон Маск відкрито заявив, що має синдром Аспергера –одну з форм розладу аутистичного спектра (РАС). Це він вперше повідомив у 2021 році під час виступу на Saturday Night Live. Ось кілька цікавих фактів про нього в контексті аутизму:

Гіперфокус на технологіях та науці

Буквальне мислення

Нетипові емоційні реакції

Джастін Тімберлейк: СДВГ та музична кар'єра

- ❑ Має синдром дефіциту уваги та гіперактивності (СДУГ), а також obsесивно-компульсивний розлад (ОКР)
- ❑ Завдяки своїй енергійності й багатозадачності став успішним у музиці, кіно та бізнесі.
- ❑ Вміє використовувати свої особливості як перевагу для творчості.

Брітні Спірс: боротьба та сценічний успіх

- ❑ Має СДУГ, через що в дитинстві їй було важко зосереджуватися на навчанні.
- ❑ Завжди була енергійною, що допомогло їй створити образ динамічної та харизматичної артистки.
- ❑ Попри труднощі, зуміла стати світовою зіркою та прикладом для багатьох.

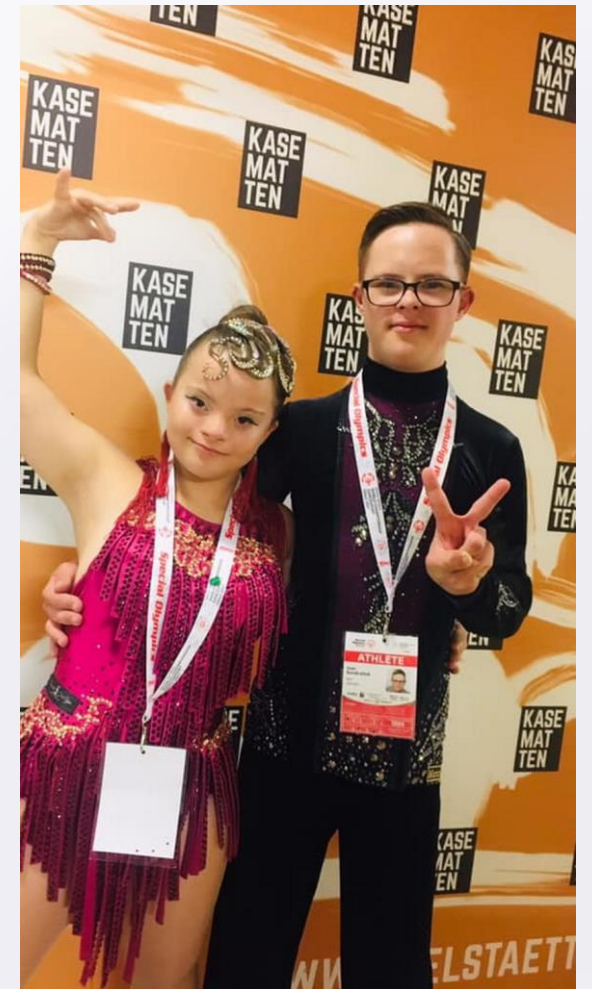
Оксана Кононець: сила духу та мода

- ❑ Після важкої травми хребта стала моделлю й переможницею конкурсів краси.
- ❑ Заснувала благодійний фонд, що допомагає людям з інвалідністю у сфері моди.
- ❑ Представляла Україну на міжнародних подіумах і співпрацювала з іноземними брендами.

Марія Гнатик: танцівниця із синдромом Дауна

- ❑ Професійно займається східними танцями понад 10 років.
- ❑ Переможниця міжнародних конкурсів у Чехії та Болгарії.
- ❑ У 13 років отримала титул «Топ-модель» на міжнародному конкурсі краси.

«Відчуй на собі»

Фільми про людей з особливими потребами

"Чудо" (Wonder, 2017) – зворушлива історія про хлопчика з рідкісним генетичним захворюванням (синдромом Тричера-Коллінза), який намагається адаптуватися в школі.

"Форрест Гамп" (Forrest Gump, 1994) – історія чоловіка із затримкою розвитку, який досягає успіху в житті завдяки доброті та наполегливості.

"Темпл Грандін" (Temple Grandin, 2010) – біографічний фільм про жінку з аутизмом, яка стала видатним ученим.

"Феномен" (A Brilliant Young Mind, 2014) – про підлітка з аутизмом, який має неймовірні здібності до математики.

"Десь у цьому світі" (Hikari to Tomo ni, 2004, Японія) – історія сім'ї, яка виховує хлопчика з аутизмом.

"Моя лівша" (My Left Foot, 1989) – біографічний фільм про художника й письменника, який народився з церебральним паралічем і малював лише лівою ногою.

"Фахівці" (The Specials, 2019) – французький фільм про двох друзів, які допомагають дітям з важкими формами аутизму.

Мультфільми про дітей з особливими потребами

"Луї" (Loop, 2020, Pixar SparkShorts) – історія про дівчинку з аутизмом, яка знаходить спільну мову з новим другом через музику та емоції.

"Думками навиворіт" (Inside Out, 2015) – хоч це не про особливі потреби напряду, фільм чудово пояснює емоції, що важливо для дітей з аутизмом або тривожними розладами.

"Піп" (Pip, 2018) – короткий анімаційний фільм про собаку, який хоче допомагати людям із вадами зору.

"Валлі" (WALL-E, 2008) – персонаж робота Валлі демонструє риси аутизму, його увага до деталей і труднощі у взаємодії з іншими дуже схожі на особливості людей з аутизмом.

"Головоломка 2" (Inside Out 2, 2024, майбутній фільм) – очікується, що мультфільм торкнеться теми нейрорізноманіття.

«Мотузки» зворушлива історія про справжню дружбу дівчинки Марії та хлопчика, який страждає на ДЦП і тому не може ні ходити, ні говорити. Їхня дружба на все життя залишить слід у серці Марії та буде спонукати її у дорослому віці обрати професію вчителя.

Вправа «Крок назустріч»

Що можна зробити для людей з особливими потребами вже сьогодні?

1. Бути доброзичливими та підтримувати

Привітатися, посміхнутися, запитати, як справи.
Запропонувати допомогу, якщо бачите, що це потрібно.

2. Захищати від булінгу та дискримінації

Якщо хтось насміхається над людиною з ООП, стати на її захист.
Не підтримувати образливі жарти чи стереотипи.
Відстоювати рівність у школі, спорті, гуртках.

3. Допомогати у навчанні та повсякденному житті

Пояснити матеріал, якщо комусь важко.
Допомогти перейти дорогу, знайти кабінет, піднести речі.
Адаптувати ігри та розваги так, щоб усі могли брати участь.

4. Брати участь в інклюзивних заходах

Волонтерити в організаціях, які допомагають дітям з ООП.
Організовувати інклюзивні ігри, спортивні події, конкурси.
Разом створювати відео, малюнки, статті про важливість рівності.

5. Поширювати інформацію про інклюзію

Ділитися корисними відео та статтями у соцмережах.
Читати книги та дивитися фільми про людей з ООП, щоб краще їх розуміти.

Висновок: майбутнє без обмежень

Разом ми руйнуємо стереотипи, будуємо
толерантне суспільство та створюємо світ без
бар'єрів для всіх.

